

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
 Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 25 kr. — Helyes száma ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok, és egyesületek, melyeknek tagjai egyenként előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felolós szerkesztő: Dobay János.
 Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyi) intézendők.
 Kiadó hivatal: K.-Vásárhelytől az Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová hirdetések és előfizetési pénzek küldendő.

Megyei választások.

Mióta a választási rendszer fennáll, ritkán volt érdekesebb képe egy megyei tisztújításnak, mint a mostaninak. A múlt választás is utolsónak volt hirdetve s mégis utolsóelőttivé rukkolt előre s ez is utolsónak mondatik, ha ugyan az országgyűlési ellenzékipártok makacs ellenállásán nem török meg ismét a közigazgatási reform nagy műve.

Ha az ember tanuja egy ilyen választásnak s figyelmes szemlélője a pártok küzdelmeinek s jól szemügyre veszi azon fegyvereket, mikkel egyes pártok egymással küzdenek, lehetetlen egy perezig is azon a meggyőződésben élni, hogy a választás sem az ügynek, sem a személyeknek hasznára válnék. Bármit mondjanak is a honboldogító nagy hazafiak, a jó közigazgatáshoz legkevésbé sem szükséges az, hogy az egyes állások választás útján töltsenek be, hanem ellenkezőleg esupán a kinevezési rendszer az, melytől független tisztviselők által gyakorolt jó közzolgáltatást remélhetünk.

Háromszék-megyében is — mint általában az országban mindenütt — hónapok óta nagy élénkséggel folynak a választási mozgalmak, mert ugyan a megye tisztikarába új emberek nem akartak belépni esupán a meglevők küzdöttek a megürültmagasabbállások elnyeréséért, de tekintettel arra, hogy a mostani választás csak ugyan a legeslegutolsónak látszik s így a mostmegválasztott tisztviselők az államösítés után is benmaradnak — nagyon is indokolt volt az a szokottnál hevesebb küzdelem, melyet a jelöltek egymással folytattak. Azt meg kell adnunk, hogy a választó bizottsági tagok helyzete nem volt felette nehéz, mert a pályázók egytől-egyig kipróbált, derék tisztviselők, mind egytől-egyig érdemesek a bizalomra s a rokonszenvre vagy egyéb összekötetés bármelyik pályázó felé vitte is indulatukat, az mindenik elég érdemesnek látszott azon állásra, melyet elnyerni ohajtott. A feladat tehát esupán csak az vala, hogy az érdemesek közül a legérdemesebbeket kiválasszák, tehát egyetlen ponton sem jöhetett a meggyőződés és jó szándék az igazsággal és méltányossággal összeültetésbe. S ez a lefolyt választásnak bizonyos megnyugtató képet adott.

Az érdeklődés első sorban és legfőbb mértékben az alispáni állás betöltése felé irányult. Ezen állás eddigi viselője, Tompa Miklós ur, ugyanis már hónapokkal ezelőtt kinyilatkoztatta, hogy hajlott korára való tekintettel, többé nem lép fel. Benne a megyei élet egy nagy szorgalmu,

tehetséges s rendkívül rokonszenves tagját veszíti el, ki mint főszolgabíró s később mint alispán nagy érdemeket szerzett magának. Sok és hasznos munkálkodás után visszavonul a magán életbe, de magával viszi e megye közönségének osztatlan tiszteletét. Az alispáni székét Gábor Péter eddigi kézdi járási főszolgabíró nyerte el és pedig ellenjelölt hiányában, egyhangu választással. Öszinte örömmel üdvözljük az új alispánt, kinek fényes érdemei megyénk közigazgatásában min ki előtt ismereteseek. Több évig volt törvényszéki tisztviselő s országgyűlési képviselő s évek során e megye kézdi járásában főszolgabíró s hosszas közzolgálata alatt mindig mintaszerű hivatalnokát, rendkívül energikus és nagy szorgalmu tisztviselőjét s a közügyek lelkes barátját tisztelte a közvélemény. Még élénk emlékében él mindenkinek azon meleg szeretetteljes óváció, melyet nem régiben 25 éves jubileuma alkalmával e megye közönsége rendezett, nem különben azon legfelsőbb helyről érkezett elismerés, melylyel őfelsége a magyar királyné, a közügyek terén szerzett érdemeit jutalmazá s mind ezen kitüntetésekhez teljes mértékben csatlakozott a megye osztatlan tisztelete s most az általános öröm és meglegedés, melylyel alispánná történt választása találkozott.

Mi úgy tekintjük ezen választást, mint a valódi érdem megjutalmazását s a legnagyobb megnyugvással tekintünk a jövőbe, mert tudjuk, hogy e megye kormányzása a legjobb kezekbe van letéve. Legyen üdvözlölve általunk Gábor Péter alispán ur, legyen az ő működése olyan áldásos, mint a mekkora a mi bizalmunk iránta. Vezérelje a megye hajóját sok éven át bölcsen, erélylyel, kitűzött célja felé!

O.

Közzgazdasági állapotaink.

II.

Ezek után a részletekre térve, a kamara kerület 1894. évi közzgazdasági helyzetét, általánosságban, a következőkben világíthatjuk meg.

A mezőgazdasági termelés és a mezei terményekkel való kereskedés a jelentésünk tárgyát tevő évben nem volt kedvező. Bárha a termés eredménye mennyiségileg kamaránk kerületében jobb volt a megelőző évinél, ámde a minőség azon jóval alul maradt, a mi a kedvezőtlen időjárásban leli magyarázatát. A főbb gabonafélék és hüvelyesek termése 1894-ben, összehasonlítva a megelőző három évvel, a következő volt:

év	bevetott terület	termés eredmény
1894	228937	{ 5048178 hl. 361094 q.
1893	222023	{ 4643442 hl. 234332 q.

1892	228096	{ 4918285 hl. 21944 q.
1891	214173	{ 4219469 hl. 20845 q.

Kamaránk kerületének mezőgazdasági termelése, viszonyítva az ország más részeihez, szűkebb keretű lévén, a termés legnagyobb része a helyi fogyasztásra használtatik fel, miért is az ezekkel üzőtt kereskedés sem mondható nagy szabásúnak és inkább azon nagyobb központokra szorítkozik, ahol a mezőgazdasági ipar folyton fejlődik s a tárgyalat évben is három új malom, két szeszgyár és egy sörgyár keletkezett, a sörgyártás terén pedig a termelés jelentékenyen fokoztatott. A gabonárák kivált az év második felében nagyon aláhányatlottak, kivitel pedig alig volt, a mi nyomasztólág hatott a mezei terményekkel való kereskedésre.

Az erdőgazdasági ipar terén is fejlődés tapasztalható, a mennyiben két új fűrésztelép létesült, egy leégett gőzfűrész helyett pedig három vízi műfűrész állítottatott fel; valamint egy jelentékeny fűrésztelép lövönatu vasutat építettett a legközelebbi községig és két donga-kiviteli vállalat alapítottatott.

Az erdőipar terén különben is folytonos haladás észlelhető s kivált az anyag tökéletesebb és újabb célokra való feldolgozása által, minők a hangszorfa, bükkfa-donga és bükkfa-zsinoly, részint az értékesítési viszonyok válnak kedvezőbbekké, részint pedig több és több munkakéz nyerhet foglalkozást.

Az erdőgazdaság és ezzel kapcsolatos üzletágak kamarakerületünkre nézve nagy fontosságúak lévén, örömmel jelezhetjük, hogy egy a tulajdolás, mint a faipar és fakeskedés terén fokozatos fejlődés észlelhető. Nagy hátrányára azonban a székelýföld, rengeteg erdősegei jobb kihasználásának a vasutak hiánya, a melyek, ha miként remélhető és már meg is kezdetett, az egész székelýföldön képesítetnek, az erdősegekben fölhalmozva levő temérdek-, most elzárva heverő kincs válik hozzáférhetővé.

A bortermelés és borkereskedelem kamarakerületünkben nem bir nagyobb jelentőséggel, mint-hogy ez csak kisebb térre szorítkozik és a termés, mondhatni, csakis a helyi fogyasztás céljára szolgál.

Itt a gyümölcstermelés érdemel nagyobb figyelmet, a melynek a székelýföldön tág és alkalmas tere van s a mely ha mindazon helyeken, ahol termelése sikerrel üzhető, meghonosíttatnék, valóságos áldása lenne a népnek, mivel ugy nyers állapotban, mint aszalva vagy szárítva, világra szóló kereskedés tárgya lehetne, itthon pedig a borkészítésnek képezhetné anyagát. Azonban ennek is fokozatos fejlődéséről szólhatunk annyival inkább, mert ezen termelési ág a kormánynak is elismerésre méltó gondoskodását képezi.

Az állattenyésztés kamarakerületünkben, mondhatni, a legfontosabb és a legáltalánosabb gazdasági jelentőséggel bír és a kormány s a társadalom mintegy szövötközve törekednek ennek fejlesztésére. A megyei gazdasági egyesületek és a Háromszék-megyei gazdasági bizottság a tárgyalat évben is buzgólkodtak az állattenyésztés érdekében.

Az állatokkal üzőtt kereskedés is figyelmet érdemlő, azonban ugy ennél, mint az állati termékek forgalmánál a tárgyalat évben esökkenés állott be.

Az ipari viszonyok méltatásánál a kamara legelső sorban a nagyméltóságu kereskedelmi miniszter urnak öszinte háláját nyilvánít a székelýség iparának fejlesztésére irányult szives gondoskodásáért, aki külföldre szóló tanulmányi ösztöndíjakkal lehetővé tette több fontosabb iparág fejlesztését, vala-

mint a székely fiuknak az állami gépgyárakban és részben előkelő fővárosi és vidéki magán ipari vállalatoknál, végre pedig székely ipari munkásoknak az állami gépgyárakban való elhelyezése által, a legnagyobb hála kötelezi a székely iparos köröket.

Az ugyancsak a nagyméltóságu kereskedelem-ügyi miniszter ur által a kamara kerületének egyes vármegyeiben szervezett iparfejlesztő bizottságok a tárgyalt évben fokozott tevékenységgel működtek és több üdvös ügyet kezdeményeztek. Így a csikmegyei kőfaragó szakiskola létesítésén, az agyagipar, a fonó-szövő ipar fejlesztésén, dohánygyár létesítésén s a szövetekezeti ügy előbbvitelén buzgólkodott. Az udvarhelymegyei a háziipar, nevezetesen a szalmakalap, a puhafaiipar föllendítése, a vándoritanítás s községi hitelszövetkezetek létesítése körül fáradozott. A székelyudvarhelyi bőrányagtraktír szövetekezeti az ugyanottani iparfejlesztő bizottságnak köszöni állami támogatással való létrejöttét. Ezen szövetekezeti az ottani hanyatlóban levő bőriparnak föllendítésére minden bizonynyal jótékony hatással leend.

Mindamellett azonban az az élenkség, a mely az ipari vállalkozás terén az előbbi két évben nyilvánult, e tárgyalt évben, sajnos, nagyon alászállott és azzal szemben, hogy 1891-ben 4-, 1892-ben 13- és 1893-ban 49 gyári alapítás történt, 1894. évben csakis 5 nagyobb iparvállalat nyert alapítást.

Ezek is úgy, mint sörgyár, műmalmok és fűrésztelepek a mező- és erdő-azdaság szolgálatában állanak. Sajnos, hogy a tulajdonképeni ipar terén új gyár alapításáról nem szólhatunk.

A kamara területén, miként üsdöktől fogva, ez idő szerint is a kis kézműipar bír az ipari termelés terén a legnagyobb fontossággal. Sajnosan kell azonban konstatálnunk jelen alkalommal is, hogy ez évről-évre súlyosabb körülmények közé jut és folyton hanyatlak.

Hajdan a székelyföldnek virágzó kisipara volt, de ez az idő sajnos — elmúlt.

Kivált a tárgyalt év aggasztó tünetekkel folyt le. A keresetforrások, mondhatni, minden téren megapadtak s a nép szükségletét a legszűkebb térről szorította egyrészt, másrészt pedig, a mi ennél sokkal súlyosabban nehezedik iparunkra, az a külföldi verseny, nevezetesen az osztrák gyáripar versenye. Ezzel nincs módjában kis kézműiparunknak megküzdeni, mert a bár selejtesen, de ölesón előállított osztrák iparezikkék által teljesen el van árasztva a kamara területének minden zuga és a közönség nem tekintve a minőségét, hanem csak öleső árat, a hazai készítménnyel szemben, annak ad előnyt, miért a mi kisiparosaink csak tengődnek, mert az általuk hordozott nagy terhek mellett, iparezikkéiket hasonló ölesón, kivált az általuk megszokott jobb minőségben, előállítani nem képesek. Így cikkekük értékesítésénél otthonukban az osztrák verseny által háttérbe vannak szorítva, kivitelük pedig nincs és nem lehet, mert nyugat felé mindenütt az osztrák versenynyel találkoznak, kelet felé pedig a magas beviteli vámok állják útjukat. A legtermészetesebb fogyasztó piac, a nagy magyar alföld felé pedig hiányoznak a megfelelő közlekedési utak.

Háromszékvármegyei Erzsébet árvaleány-nevelő intézet évi közgyűlése.

Kézdi-Vásárhely, 1895. decz. 16-án.

A czimben jelzett virágzó intézet évi közgyűlése tegnap délután tartott meg az árvaház helyiségében. Az egybegyűlt tagok hangos éljenzéssel fogadták a belépő elnököt, báró Szentkereszty Stephaniát, ki szép, lendületes és buzgó beszéddel nyitotta meg az ülést.

A titkári jelentés felolvasása következett volna ezután, de ez a mostani alkalommal elmaradt, miután a titkár a millenniumi kiállításra felküldendő részletes és nagyobb szabású munkán dolgozik.

Kárpótol bennünket az elmaradtakért Nagy Károly igazgatónak azután felolvasott jelentése. Nagy szakértelemmel, szép nyelvezettel és ügyes beosztással szerkesztett munkája hű tükrözteti az intézet évi munkásságának és életének. Felemlitem belőle azt, hogy 62 személy évi élelmezése 2686 frt 48

krba, azaz egy személyé évenként 43 frt 33 egy-harmad krba került. Egy személy egy napi élelme, reggeli, ebéd, vacsora, tehát az intézetnek 12 krajczárjába van.

Az iskolaszék jelentése után, mely dícsérrel emlékezik meg a tanerők munkásságáról, a vagyonkezelő bizottság jelentése olvastatott fel. Az intézet jelenlegi alapvagyon 46,694 frt és 7 krt tesz; több mint az előző évben 1755 frt és 66 krral. A jelzett törzsvagyhoz ninesen hozzá számítva a megyei törvényhatóság által múlt évben megszavazott tízezer forintos alapítvány. Az intézet évi kiadása volt 6458 frt 84 kr. Így tehát egy árva eltartása ruházattal, tanítással, szóval beleértve az intézet összes kiadásait, havonként 12 forint és 77 krba kerül.

A közgyűlés köszönetet és elismerést szavazva a vagyonkezelő bizottságnak, különösen derék elnöke: dr. Bánffy Zsigmond urnak odaadó, önzetlen és eredményes munkálkodásukért, a számvizsgáló és leltározó bizottságok jelentéseit hallgatta meg.

Előbbi alapján megadta az intézet derék pénztárosának, Fejér Antal urnak, ki már 23 éve díjtalanul teljesíti tisztját, az évi számadások terhe alóli fölmentvényt, utóbbiból pedig örömmel győződött meg, hogy az intézet felszerelése jó, teljes és szakszerű.

A gyűlés legkimagaslóbb pontja az volt, midőn egyhangulag, lelkesedéssel mondatott elismerő, meleg köszönet dr. Wlassits Gyula vallás- és közokt. m. kir. miniszter urnak, ki mindig, de különösen az elmúlt évben elhalmozta intézetünket kegyeivel. Nevezetesen megadta a rendes 2000 frtnyi segélyt; engedélyezte a Röck Szilárd-főle alapítvány kamataiból 400 forintot; adott az 1897. évi állami költségvetés terhére, az intézet épületeinek kibővítésére és megnagyobbítására, 4075 forintot és kilátásba helyezte, hogy az évi 2000 forintnyi segélyt — állandó tétel gyanánt — fölveszi költségvetésébe.

De böles kormányunk részéről nem csak az ő, hanem még mások jóindulatát is szerencsénk volt megynerni.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter urtól 600 frt segélyt, egy egészen új varrógépet s az iparskolai szakosztály részére mintalapokat; a földmívelésügyi m. kir. miniszter urtól pedig 250 forint segélyt kaptunk s végül a belügyi m. kir. miniszter ur jóváhagyta a megyei törvényhatósági közgyűlés azon határozatát, hogy intézetünk részére, a megyei tanalaphól 30,000 koronás alapítvány adassék.

Hála az egek urnának, hogy kormányunknak ilyen nemesen, humanusan gondolkodó és jó szívu tagjai vannak; kik elismerik emberbaráti intézetünk fontos missióját s azért készségesen segítenek bajain.

Hallgasd meg kegyelemnek édes atyja, jó Istenünk, az árvák mindennapi imáját s áld meg jóltevőiket.

Legnagyobb köszönettel vette tudomásul a közgyűlés azt, hogy a megyei tanalaphól 200 forint, a gyámhatóság tartalékalapjából pedig 500 frt segély küldetett a kiadások részbeni fedezésére. Egyben elhatározta, hogy a megye nagynevű és jótékonyágáról ismeretes főispánjának, árvaszéki elnöknek, kik e segély kieszközlésében főszerepet játszottak, átiratilag is fejeztessék ki a megszavazott hálás, jegyzőkönyvi köszönet.

Mint az intézet jöltevi szerepeltek még: Zayzon Lázár ügyvéd ur 200 frtos alapítvánnyal, a „Székely művelődési és közgazdasági egyesület“ 3-ik 100 forintos alapítvánnyal, a kézdívársárhelyi nőegylet 100 frtos, ifj. Tóth István és neje Szabó Róza 25 frtos alapítvánnyal, a kézdívársárhelyi takarékpénztár 20, a kisegítő takarékpénztár 10 frtos adományokkal.

Végül hagytam azt, mit legelől kellett volna mondanom, hogy ő császári és apostoli királyi felsége Erzsébet királyné, intézetünk legmagasabb védnöke, szintén 100 frt kegyes adományval gazdagította az intézet pénztárát.

A szép gyűlés utolsó pontja az volt, hogy megszavaztuk a millenniumi kiállításra való részvétel költségeit.

M.

CSARNOK.

Jámor Están egyházi levelei a szerkesztőhöz.*

— 94 —

Téus Szerkesztő Ur!

Egy küsnég furesaeska dógok történnék mostanság az székelő fővárosban. Hát bizony, a mint sejttem következtetni egy Lepsényi nevezetű főtisztelendő ur az ujságjában megsejtette az mű jó kirájkunkot s ezét ökemit betették 6 hónapra az ezugházba s mikor osztógnad onnét kiszabadult, egy esomó főtisztelendő ur és egy más esomó áhító szívű nájnyám asszony meg akarták ötöt tisztelni, megakarták parádéztatni, mint Rupi ezigány vásárkor az ő kezes lovát. Minek utánna pedéglen az törvénykönyű asztot tartya, hogy az ojan embert, ki hibát követ el, nem szabad megtisztelni, policzájok megcsipték főtisztelendő Lepény uramat s úgy elvitték, hogy a lába sem érte az földet s az érzékeny szívű vén asszonyok máig es várják, ha meg nem hóták. E mián osztán esmég egy másik főtisztelendő ur Vajay Estány druszám jött méregbe, ki minek utánna nem csak az maga képit viseli, hanem egy esomó más emberét is, mivelhogy képvisele az országos gyűlekezetben, felszólalást eszközölt, kimondván, hogy miután ő Vajay, neki muszáj az Lepényt pártolni, met az lepény vajnélkült nem ér semmit. Ők ketten esinálnak vajas lepényt, a mi igen jó eledel s borkoresojának es erőst alkalmas. Az főtisztelendő Vajay követ ur előadta az ő bajait, elmondván, hogy az policzija még asztot sem engedte meg, hogy nihány százan eszevegyülekezzve, az testi interencziójokról gondoskodhassanak, a mi pedig nagy szó egy papnál. Iszeg az keresztyén katélikus szent vallás esupán 6 heti börtöt poronesol egy végben egy jámbor bessó embernek sasztse igen tudgyák megtartani, az pogány gubernium szegény Lepény főtisztelendő urnak 6 hónapi börtöt adott az ezugházban s mikor osztán az series rákerült vóna, hogy az martir-barát meghassza az maga borát, az gubernium rakúdi az nyakára az ő poroszloít s kivéti keziből az poharat. Hát aszt hiszi az téus gubernium, hogy egy szépen kikerekedett pap hasát imádesággal lehet tartani. — Persze, hogy persze, az országos gyűlekezet elegyes érzesekvel hallgatta Vajay obégatásait s ki kaczagott, ki meg nevetett rejtja, met hát kérem szeretetvel nagy dolog es az, mikor egy szent pap azót panaszol, mivelhogy nem tudott jóllakni. Iszeg, ha ijen es előadódik, nem muszáj asztot mindnyá az törvényesináló urak közé venni, kik osztán az pap koserúségeket lehurrogják. Móricz zsidó úgy vigyorog ezen dolog felett, mint a fakutya s aszongya, hogy az Lepény-főle martirok száját bizonyos mart-irral kellenék betölteni, hogy ne prezmitájjanak annyét az törvények ellen. Mán én ezen zsidó beszédet nem igen értem, de azét én es reja szavallok. Minek utánna pedig nekünk kántor komám a téus gubernium nem tiltja az testnek táplálását, innánk egy cseppet.

Kárbahágó, 1895. decz. 12.

Maradtam

tisztelettel és becsületvel

Jámor Están

egyházi és harang-kezelő.

Irodalom.

— Megkaptuk a „Nagy Lexikon“ négy logutolsó (135—138.) füzetét, melyeknek elsejével a IX-ik kötet is bezárul. A szövegábrákkal gazdagon ellátott füzetek mindegyikét számos képmelléklet és egy-egy remek kivitelű színyomatu kép disziti, melyek közül kiemeljük a kacsa és kaktusz sikerült lenyomatait. A magyarázó rész gazdag tartalmának bővebb részletezésébe nem becsátkozhatunk, noha az ezen füzetekben foglalt szöveg (Johanita rend — Károly) nagyon alkalmasnak mutatkozik arra, hogy kiemeljük azon előnyöket, melyekkel a Nagy Lexikon a hasonló német nyelvű vállalatokkal szemben kinálkozik. Kulturális hasznát és ezéljait legjobban megvilágosítja az a körülmény, hogy a Nagy Lexikon minden erejével, nevezetesen szellemi tekintélyével — mit a háromszázhatvanéves meghaladó iro-

* Mult számunkból kimaradt

szerk.

dalmunk s tudományos életünk kimagasló köreihez tartozó, ezikként megnevezett munkatársainak köszön — arra törekszik, hogy az önálló felvilágosodást terjeszsze, s a nemzetet érdekeinek és felsőbb szellemi életének öntudatára ébreszsze.

— **Az Athenaeum Köpes-Irodalomtörténetéből** megjelent a 96-ik (utolsóelőtti) füzet, olyan gazdag tartalommal s olyan dúl illusztrációval, mely kezdettől fogva nem szűnő érdeklődést kelt a nagy vállalat iránt. A mostani füzetben Beöthy Zsolt főszerkesztő befejezi Jókai Morról s a forradalom utáni regényirodalomról az előbbi füzetben megkezdett szép értékelését. A 2-ik ezikk egészen Madáchnak van szentelve, kinek Ember Tragédiájáról — Alexander Bernát ez az eszes és szellemes filozófiai író sok eredetiséggel olyan tanulmányt ír, mely méltó feltűnést fog keltetni. A szövegben vannak még Vas Gereben, Degré Alajos, Beöthy László, P. Szattmáry Károly, Vadnai Károly, Madách Imre, Szigeti József, Dobsa Lajos Rákosi Jenő, Szabó István arcképei, egy czimkép, s Madách dolgozószobája. — A három év óta folyó nagy vállalatból már csak egy füzet van hátra, melyben még egy ezikk s a két kötethez tartozó képgyűjtemény, név- és tárgymutató czimlapok s az előszó lesznek két érdekes kőzírati melléklettel.

— **Érdekes események** esztendőjének lehet igazán a jövő évet nevezni. Már kora tavasszal elkezdődnek a világra szóló ünnepélyek, a melyen a művelt nemzetek fejedelmek részint fényes képviselőkkel vesznek részt. Ezután következnek: az új parlament nagy megnyitói ülése, a nemzeti kiállítás, a hazai és nemzetközi nagy kongresszusok, a szokatlannal fényes történeti díszmenet, mely Magyarországnak ezredéves múltját kápráztató fényben fogja feltüntetni, mindez csak csekélyebb része a jövő millonárius év rendkívüli gazdag eseményeinek. A közönség a legnagyobb érdeklődéssel kíséri már most is a készülődéseket, de az érdeklődés tetőpontra természetesen majd csak az ünnepélyek alkalmával fog lépni. A lapok már is intézkedéseket tesznek a közönség érdeklődésének kiegészítésére. E tekintetben a „Magyarország” rendszere, a mely már eddig is fényesen bevált, a művelt közönséget országosztó meg fogja győzni, hogy a „Magyarország” megjelenési ideje a vidék közönségére nézve a legkedvezőbb. A munkatársaknak egész serege gyűjti össze a nap eseményeit a Magyarország számára. Míg más lapok csak a téli vagy estéli órákban jutnak el olvasóikhoz, a „Magyarország” olvasója már a reggelinél teljes részletességgel olvashatja az előző nap összes eseményeit: a világra szóló ünnepélyeket, a kongresszusok eredményeit, az országgyűlési tárgyalásokat, gazdasági és törzsei tudósítások és az ország és külföld minden nevezetebb hírének és eseményeit. A lap felelős szerkesztője: Holló Lajos országgyűlési, főmunkatársa Bartha Miklós az országnak ez idő szerint legelső publicistája, helyettes szerkesztője Inézdy László. A „Magyarország” kiadóhivatala bárkinek kívánataira egy hétig ingyen küld mutatónyiszámokat. A kiadóhivatal címe: Budapest Sándor-ut 2., hová az előfizetési pénzek is küldendők. (Egy hóra 1 frt 20 kr, negyedévre 3 frt 50 kr, félévre 7 frt, egész évre 14 frt.)

— **A Magyar társadalom kirlapja**, a közvélemény hű szószólója, mindennap kimerítő és eleven története ez a Horvát Gyula lapja, a Magyar Hírlap, melynek felelős szerkesztője: Fenyő Sándor. Munkatársai a független politikusok és írók olyan táborába, a melyhez hasonló nagyságu és erejű sohasem támogatott még egyetlen magyar napilapot is. Vezérezik, mikor a parlament eseményeiről számot adnak, egyszersmind események a parlamentben és nem csupán a politika mibenlétéről referálnak, de munkát adnak maguknak a politikusoknak. Jobban és gyorsabban semmiféle napi újság nincs tájékozva sem politikai sem társadalmi vagy gazdasági ügyben. A Magyar Hírlap információk tekintetében az első, itéleteiben és véleményeiben pedig teljesen független minden pártkötélétől, akár mily érdektől. A Magyar Hírlapnak nem imponál semmi, csak a közjó és az ezért való küzdelemben a fegyverei a legradikálisabbak. Vág, üt, szur, minden tekintet nélkül. A lapnak nagy szépirodalmi részét is ez a radikális szellem lengi át. Az új Magyarország legkiválóbb elbeszélői vannak állandó szerződéssel a Magyar Hírlapoz lekötve. A vidámságnak és a jóízűt nem sértő pikanteriának van szentelve a Társaság czimú rendes rovata. A

humornak egyébként is barátja a Magyar Hírlap; kutyálja azt úgy újdonsági, mint különféle rovatában. Szerkesztői üzeneteiben, kisebb-nagyobb önálló ezikkeiben. Nevezetesen a lap ingyen mellékletei és ajándékai, ilyenek az új évre kiadandó nagy Milleniumi albuma, amely díszmunkák bolli ára két forint lesz, de a Magyar Hírlap minden régi és új, akármely naptól belépő előfizetője ingyen kapja meg. Az illusztrált nagy díszalbum gazdag alkalmi és szépirodalmi tartalmára felhívjuk mindenki figyelmét. A millenárius kiállítás műképét mintha az egész már megtörtént volna, ez albumból ismerheti meg a magyar közönség. A legterjedelmesebb és leggazdagabb napilap egyszersmind a legolcsóbb is. Előfizetési ára egy hónapra 1 frt 20 kr. Kiadóhivatala: Budapest, Honvéd-utca. Mutatónyiszámot bárkinek szívesen küld a Magyar Hírlap.

Újdonságok.

— **Megyei tisztújítások.** Háromszékvármegyében a restauráció f. hó 17 én folyt nagy érdeklődés mellett. Megválasztatott alispánú Gábor Péter, volt közdi-járási főszolgabíró ellenjelölt kiányában, egyhangulag. Ezen választásról lapunk első ezikke bővebben foglalkozik. Az így megüritt közdi-járási főszolgabírói állást Cseh Gyula, eddigi I. szolgabíró nyerte szavazattöbbséggel Dr. Domokos Ödönnel és Kónya Miklóssal szemben. A nélkül, hogy az ellenjelöltek érdemeiből a legcsekélyebbet is levonnánk, ki kell jelentenünk, hogy Cseh Gyula megválasztása meggyőzötte általában megnyugvással fogadtatott s különösen itt K.-Vásárhelyt, hol évek során működött s szeretetre méltó modorával sok jó barátot szerzett magának, megválasztása örömet keltett. Mostani előléptetése hosszas és kitűnő működésének megjutalmazása volt s mi készségesen esatoljuk szerencsekívánatainkat a közönségéhez. A többi állások következőleg töltettek be: Az oribai járásban főszolgabíró: Hollaki Attila egyhangulag; sepsi járásban főszolgabíró: Vajna Miklós szavazattöbbséggel; miklósvári járásban főszolgabíró: Henter Béla szavazattöbbséggel. Szolgabírók: Dr. Damokos Ödön, Damokos Miklós, Kónya Miklós, Deák Samuel, Dimény Ferenc és László Zoltán. A központban főjegyző: Szentiványi Miklós; aljegyzők: Dálnoki Károly és Nagy Béla. Pénztárnok: Kovács László, eddigi ellenőr. Ellenőr: Barabás László. Az árvászéknél megmaradtak a régi tisztviselők, ugymint elnökök: Séra Tamás; ülnökök: Nagy Dénes és Vajna István; jegyző: Kőnezei Benedek.

— **Tavaszi jel.** Isténben megboldogult laptársunk, az ellenzéki Híradó annak idejében, nagy előszeretettel találgatott így télnék évadján egy-egy jámbor bogarat, melyet, mint a tavasz hírnökét, mindannyiszor bemutatva olvasó közönségének. Mi annak idejében felvettük a nemes versenyt, elindultunk bogarászni, hogy a magunk olvasó közönségének mi is kedveskedessünk valamivel, de nekünk nem volt szerencsénk, a tavaszi jelek csak nem akartak előmászni téli kajlékukból. De most végre nekünk is sikerült december 13-ik napján a szabad természetben egy kis „zöldseget” találni, melyet a legnagyobb örömmel sietünk a nyájas olvasó közönségnek tudomására hozni. Remélve tehát, hogy az általunk feltalált és feltalált zöldseget semminemű rossz viccekre nem fog anyagot szolgáltatni, kijelenthetjük, hogy egy szerény bodfaza K.-Vásárhelyt az első kerületben egy udvaron szépen kilevelezett. Hogy ezen különlegességből mit lehessen várni, hosszú vagy rövid telet, korai vagy késői tavaszt, nem tudhatjuk, s azért olvasóinkat szívesen felhatalmazzuk, hogy kiki a neki tetsző konzekvenziákat vonja le.

— **Farsangi hírek.** A jövő évi farsang ha rövid lesz is, de elég tartalmasnak ígérkezik. Eddig már 4 bál van bejelentve, de ezenkívül még egy néhány estély készül. Mulatságban tehát nem lesz hiány.

— **Székelylek érdekében.** Kereskedelemügyi m. kir. miniszter. Sz. 32187—1895. Méltóságos főispán ur! Kapcsolatban az 1891. évi április hó 18-án 9416 szám alatt kiadott leirattal értesítem méltóságodat, hogy a m. kir. államvasutak gépgyára és a diósgyőri m. kir. vas- és acélgépgyár felügyelő bizottságától hozzám f. évi 29.707 sz. a fölterjesztett jelentés szerint folyó évi okt. 15-ike óta a budapesti

ti gépgyárba 6 székelyleki munkás és pedig 4 géplakatos és 2 építő lakatos vétetett fel és hogy ezen gyárban a jövő hónapban több ügyes vasgyalusa és vésősr lesz szükség. A diósgyőri vas- és acélgépgyárban a múlt hónapban három székelyleki munkás és pedig vasöntő, lkovács, 1 építőlakatos vétetett fel. Egyben fölívom méltóságodat, hogy a szükségeket a szokott módon közzé tévén a fölvetelért kérelmezők érdekében közvetlenül forduljon a nevezett gyárak felügyelő bizottságához. Fogadja méltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilváníását. Budapest, 1895. nov. 30. A miniszter megbízásából: Kvassay sk., miniszteri tanácsos.

— **A „Kézdivásárhelyi kereskedő-íjakk társulata”** által folyó hó 21-ére tervezett felolvasó estélyi közbejött akadályok miatt ugyane hó 21-ére (szombatra) halasztatott el. A változatos műsor, mely az ifjúság az idej felolvasó estélyeit saját helyiségében megkezdte, a következő. 1. Elnöki megnyitó, Fejér Antal ur által. 2. Felolvas Kiss Károlyné ur-asszony. 3. Hegedű szóló, Pénzes Imre ur által. 4. Monolog, előadja Pénzes Sándor ur. Végül a résztvevő vendégek szórakoztatására különféle társas játékok rendeztetnek. Ezen felolvasó estélyre külön meghívék nem lesznek kibocsátva, ugyanezért a résztvevni szándékozók jelen értesítést szíveskedjenek meghívónak tekinteni és a társulatot becses megjelenésükkel minél többen megtisztelni.

— **Időjárásunk.** Ugy látszik, hogy az időjárás részletfizetésre dolgozik, mert angariánként fizeti le téli tartozását. December elején kaptunk sok havat s ez lassanként el is olvadt. Mult hét végén jött a második tél sok hóval, de ez a hó sem akar megmaradni, mert a hőmérő nem igen akar a fagy-pont alá süllyedni s e miatt havunk ismét csak olvadásnak indul.

— **Kitüntetett tanító.** Kiss Károly kézdívásárhelyi polgári-iskolai tanítónak — mint már írtuk — Dániel Ernő, kereskedelemügyi m. kir. miniszter leiratilag megle elismerését nyilváníttotta azon lelkes fáradozásaiért, melyeket a „Kézdivásárhelyi Kereskedő Íjakk Társulata” által létesített esti tanfolyam vezetése érdekében tanusított, három éven át, teljesen díjtalanul. Ezt a magas elismerő okiratot, vármegyénk érdemeiben gazdag főispánja Potsa József ur szívélyes szernesekevátok közt kézbesítvén a kitüntettnak, a kézdívásárhelyi „Kereskedő Íjakk Társulata” ez alkalmat lelkes ovációkra használta föl. Rendkívüli közgyűlést tartott, melynek csupán ez örvendetes körülmény volt egyetlen tárgya, a mely népos közgyűlésen a társulat összes tagjai kívül a kitüntettnak számos tisztelője is részt vett. A díszes közgyűlést, melyet ritkán lehet látni, Fejér Antal, a társulat áldozatkész, kitűnő elnöke nyitotta meg, halásan emlékezte meg Dániel Ernő kereskedelmi miniszterről, kinek kitüntető elismerését a társulatra nézve is nagy jelentőségnek nyilváníttja, mivel a társulat működésének helyességét, szükségességét, s jogosultságát a legilletékesebb tényező részéről látja elismerve, méltatva és támogatva. Majd lekes szavakban üdvözölte Kiss Károlyt, a ki lankadatlan tevékenységével a legfelsőbb körök elismerését szerezte meg nemcsak önmagának, hanem a társulatnak is s hatalmas öljonzések között adta át az ifjúság által fölajánlt értékes és díszes emléktárgyakat. A közgyűlés perczekig tartó öljonzése követte a szép elnöki megnyitói beszédet, a mely után a tanfolyam egyik növendéke üdvözölte szívhez szólóan a kitüntetett, a ki meghatottan köszönte meg a kitüntetést, első sorban a miniszternek, majd Potsa József főispánnak s végül a társulatnak; ígyrvé, hogy tehetségeit ezután is szívesen bocsátja az ifjúság által kitűntött csélok szolgálatára. A közgyűlése maga részéről föliratilag fog köszönetet mondani a miniszternek és a főispánnak. A közgyűlés után 50 terítéki bankete mentek a Janosó Dénes kitűnő konyhájáról ismeretes Cserey-féle vendéglőbe, hol az ováció vég nélküli, lelkesnél, lelkesebb pohárköszöntőkben nyert folytatást. A kiválóan kedélyes vacsora késő éjjeli órákban ért véget.

— **Karácsonykor sokkal kevesebb felesleges limlom vásároltatnék** gyermekek számára, ha a szülők csak annyi időt vennének maguknak, hogy a híres Richter-féle Horgony-Kőépítőszerkevények fellette érdekes és gazdagon illusztrált árjegyzékét átolvasshassák az ebben nyomatott levelek örvendő szülők és tekintélyes tudósoktól egyhangulag bizonyítják, hogy ninesen jobb és egyszersmind tartósabb játék és foglalkoztatószer mint a Richter-féle Horgony-Kőépítőszerkevények. Mi azt hisszük, hogy érdekes egy levélzólápot kockáztatni és a Richter F. Ad. és társa czégtől Bécsben, I. Nibelungengasse 4 a legújabb illusztrált árjegyzéket bérmentve meg-hoztatni. Múltán az új kiadás az új és felette előnyös kiegészítő rendszerek kimerítő leírását is, kik már egy kőépítőszerkevény birtokában vannak, az árjegyzék beküldése iránt színtén intézkedjenek.

Szerkesztői üzenet.

Egy jelenvolt Nyujtód. Beküldött ezikkét szívesen közöljük, de kérjük nevét velünk tudatni, mert névtelenül beadott közleményeket bármily érdekesek is, nem reflektálhatunk. Nevét levélben is közölheti.

Zágoni. Ezikke térszűke miatt jövő számunkban jó-fog.

Hirdetések.

Henneberg-selyem csak akkor valódi, ha közvetlen gyárból rendelik — fekete, fehér és színeseket 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, kockázott, mintázottakat, damasztot sat. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 minázatban sat.) postabér és vámentesen a házhoz szállítva és mintákat postafordultával küld: **Henneberg G.** (es. k. udvari szállító) selyemgyára **Zürichben**. Svájcba czínezett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelés kárpontosan elintéztetnek.

Sz. 4761 ki.
1895.

Hirdetmény.

Kézdi-Vásárhely rendezett tanácsa város tanácsa közhíré teszi, hogy a város tulajdonát képező Cserei-féle vendéglő, az udvaron lévő teke pályái és minden mellék épületekkel és a piacra nyíló egy szobával az 1896 évi április hó 24-étől számítva egy évre feltétlenül, két évre feltételeken haszonbérbe fog adni oly módon,

hogy ha az első év letelése után 2-ik vagy 3-ik évben építkezések vétnének ezélba, három hónapi előleges felmondás után bérle a bérleményt szabad rendelkezésére köteles bocsátani a város közönségének. A vendéglő kikiáltási ára a bolt helyiségekkel együtt 1000 frtban állapítják meg; a bolthelyiség külön árverezése esetén 125 frt. kikiáltási áron kezdődik meg. Az árverezés határidejéül Deczember hó 28-ik napja d. e. 10 órája állapítatik meg a gazdasági tanácsos irodába, hol a feltételek hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Ugyanakkor folytatólágon haszonbérbe adatik a Kocsós-Zsitos havas, Kétág havas legeltetése is kikiáltási ár előbbinek 100, utóbbinak 160 frt összegben állapítatik meg.

Ez alkalommal haszonbérbe adatik a város tulajdonát tévő jelenlegi szeszraktár helyiség is 1896 évi január hó 1-től számítva 3 évre, kikiáltási ár 100 frtban állapítatik meg.

Felhívtnak azok, kik árverezni ohajtanak, hogy árvereztető biztosok a főjegyző és gazdátanácsos urakhoz a kikiáltási ár 10%-át bánatpénzü

helyezék le, mivel ellenesetben árverezésre nem bocsátatnak.

Kelt K. Vásárhelyt, 1895 évi dáczi hó 15-én.

A városi tanács.

Sz. 501—1895

vhsz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó a kézdi-vásárhelyi tekintetes kir. járásbírósnak 1895 ik évi 4210 szám alatt kelt végzése folytán ezennel közhíré teszi, miszerint végrehajtató Hiezlér Györgynek 150 frt o. é. követelése és járulékai iránt végrehajtást szenvedő altorjai Márton Jánosnál biztosítási végrehajtás folytán lefoglalt 330 frt becsült ingóságok, u. m. hét darab bival nyilvános bírói árverésen készpénzért el fognak adni. minek

Altorján a község házánaál leendő eszközölésére határidőül 1895-ik évi Decz. hó 28-ik napjának délután 2 órája tűzetik ki, mely árverésre a vevők oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érdeklött ingóságok emez árverésen, az 1881. évi LX t.-cz. 108. §-a szerint szükség esetén becsáron alól is eladni fognak; a lefoglalt ingóságok negyedik elsőbbségi igénylői pedig figyelemztetnek, hogy jogait alulirt bírósági végrehajtónál és az árverés napján a helyszínen az árverés kezdetéig szabályszerűen érvényesítsék, mert különben igényeik későbbben figyelmen kívül fognak hagyatni.

Kelt K. Vásárhelyt, 1895. deczember hó 4 napján.

Kakutsi Ádám,
kir. bírósági végrehajtó.

181.) 1

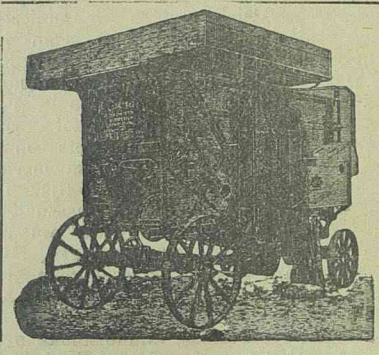
Hirdetmény.

Közhíré tételik, mikép Csomortán község vadászterülete 1896. évi január hó 6-án d. e. 9 órakor a község házánaál nyílt árverésen azon időtől kezdve 6 egymásután következő évekre haszonbérbe fog adni. Kikiáltási ár 3 frt.

A feltételek a község előljárásiágánál megtekinthetők. Csomortán, 1895. deczember 11.

Barabás Lőrincz,
kjegyző.

178 2—2

ROBEY & COMP. GÉPGYÁROSOK

BUDAPEST, IX. kerület, Rákos-utca 5 9 szám.

— AJÁNLJÁK: —

„RECORD“ nevű

új szabadalmazott és jelesnek bizonyult egyesített löhere-, luczerna- és más eféle hüvelyeseket cseplő-, fejtő és tisztító-gépüket.

Árjegyzékek és költségvetések kívánatra ingyen és bérmentve.

Hatolykán 1 bolthelyiség, korcsma, konyha, kugli, mészárszék, istálló, szin, kut, udvar és kerttel együtt szabad kézből örök áron

ELADÓ,

vagy haszonbérbe kiadó. Kinél? Megmondja a kiadóhivatal.

179 2—

A Richter-féle Horgony-Köépitőszekrények

mint azelőtt páratlanok a maguk nemében; három éven felüli gyermekek számára a legkedveltebb karácsonyi ajándék. Olosok, mivel sok éven át eltanának és mindig kiegészíthetők és nagyobbíthatók. A ki ezen, a maga nemében páratlan játék és foglalkoztatásért még nem ismeri, az rendelje meg az alant jegyzett ógától az új, gazdagon illusztrált árjegyzéket, mely bérmentve szétküldetik. Bevásárlás alkalmával határozottan: Richter-féle Horgony-Köépitőszekrény kéréndő és minden egyes szekrény „Horgony” gyárjegy nélkül, mint nem valódi, keményen viszusautasítandó; a ki ezt elmulasztja, könnyen kaphat kevesebb értékű utánzatot. Megjegyzendő, hogy csak a valódi Horgony-Köépitőszekrények tervszerűleg kiegészíthetők és hogy elnézésből bevásárlott utánzat mint kiegészítés teljesen értéktelen volna. Azért csak a hies valódi szekrények elfogadandók, a melyek 40 kr., 75 kr., 90 kr. egészen 6 frt-ig és magasabb áron

a finomabb játékszerveletekben készletben vannak.

Új! Richter-féle Türelmi játékok u. m.: Ne oly hevesen, Columbus tojása, Villámhárító, Gonduló, Fejtő stb. Egy játék ára 35 kr. — Csak a „Horgonyai” ellátott játék valódi!

RICHTER F. A. D. és társa.

Első centr. magyar. csász. és kir. szabadalm. Köépitőszekrénygyár.
Iroda és raktár: 1. Nibelungg. 4, BECS, gyár: XIII/1 Hietzing
Rudolstadt (Thür.), Olten, Rotterdam, London E.C., New-York, 215 Pearl-Street.

Van szerencsém úgy a helybeli, mint vidéki nagydírmű közönség szíves figyelmébe ajánlani a k. vásárhelyi piacon **Szabó Mózes** ur házában már 11 év óta fennálló, gazdagon felszerelt üveg-, porcellán-, petroleum-lámpa-, fűszer- és gyermekjáték-üzletet, melyben karácsonyi és újévüajándékoknak igen alkalmas, felnőttekre is meglepő

DISZMŰÁRUK

állnak rendelkezésre, melyeket jó forrásból szerezvén be, nagy választékban tartok raktáron, minélfogva nagyon olcsó áron adhatom t. vevőimnek.

Különösen figyelmébe ajánlom a mélyen tisztelt szülőknek s mindazoknak, kik gyermekeiknek meglepetést ohajtanak szerezni, dus választékú

GYERMEKJÁTÉKSZER-ÁRUMAT

melyek a legesinosabbak és meglepetésekre kiválóan alkalmasok, s igen olcsó árak mellett beszerezhetők.

Bátor vagyok még figyelmébe ajánlani szintén igen nagy választékú konyhaedényeimet és porcellán-áruimat, melyek tekintetében üzletemben a legelőn csebben beszerezheti szükségleteit.

Fenti árucikkeimet kintűnó írásból nagy mennyiségben szerezvén be, azon helyzetben vagyok, hogy egy olcsóság, mint minőség tekintetében a helybeli és nagyobb városok piaçaival szemben is kiállok a versenyt.

Mint eddig, úgy ezután is legfőbb törekvésem leendő a nagydírmű közönség igényeinek megfelelni, s bizalmát jövőre is fenntartani, miőt is szíves pártfogását kérve, maradtam

kiváló tisztelttel

Jancsó Gyula,

kereskedő.

167 5—

1895—8